

ע"פ 2684/16 - פלוני נגד מדינת ישראל

בבית המשפט העליון בשבתו כבית משפט לערעורים פליליים

ע"פ 2684/16

כבד השופט נ' סולברג
כבד השופטת ע' ברון
כבד השופט ג' קרא

לפני:

פלוני

המערער:

נ ג ד

מדינת ישראל

המשיבה:

ערעור על גזר הדין של בית המשפט המחוזי בירושלים
בתפ"ח 20225-08-14 מיום 17.2.2016 שניתן על ידי
כבד השופטים: י' נעם, ר' פרידמן-פלדמן ומ' בר-עם

תאריך הישיבה:
(3.10.2017) י"ג בתשרי התשע"ח

עו"ד יוסי אמר; עו"ד נדב גרינולד

בשם המערער:

עו"ד דפנה שמול

בשם המשיבה:

פסק דין

השופט נ' סולברג:

עמוד 1

1. ערעור על גזר הדין של בית המשפט המחוזי בירושלים (השופטים י' נעם, ר' פרידמן-פלדמן ומ' בר-עם) בתפ"ח 14-08-20225 מיום 17.2.2016, בגין גזירות המערער על 7 שנות מאסר בפועל ו-12 חודשי מאסר על-תנאי; כמו כן הופעל מאסר על-תנאי של 7 חודשים באופן שחמייה חדשניים ירצו במצבם והיתר בחופף. בנוסף, חויב המערער לשלם פיצוי לנפגעתה העבירות.

רקע ועיקרי כתוב האישום

2. המערער, יליד 1990, נישא למתלוננת בשנת 2013, ובמהלך השנה שלאחר נישואיהם נגה כלפיה באלים. בכתב האישום יוחסו למערער ארבעה אישומים. במסגרת האישום הראשון – המרכזי – מתואר כי ביום 1.8.2014 בשעות הערב, התפתח ויכוח קולני בין המערער למתלוננת בשעה ששחו בבית הוריה, בסיוםו הסיע אחיו של המערער במקוניתו את בני הזוג לביתם שבשכונת צור באחר בירושלים. במהלך הנסיעה התהדר הוויוכוח בין השניים, במהלך ערב המערער לשבת לצדה של המתלוננת במושב האחורי של המוניות, והחל להכות אותה בסטריות על פניה, כשהיא צועקת לאח "טוריד אותו, טוריד אותו". בתגובה, חסם המערער את פיה של המתלוננת. כשעתים לאחר שהגיעו לבית החדש הוויוכוח בין בני הזוג. במהלך, אחיו המערער בחזקה בשערת השערת המתלוננת, גירר אותה מספר פעמים לחדר השינה, היכאה אותה באגראפים ובסטריות, ואימם לשរוף את פניה עם מי-חומרה. בהמשך אותו הלילה, השכיב המערער את המתלוננת על מיטת חדר השינה, ניסה ללחבקה ולנסקה, וביקש שתקפים עמו יחס מיין. משסבבה, היכאה אותה באגראפים והשליך אותה על המיטה ועל רצפת הבית.

3. בשלושת האישומים הנוספים בכתב האישום מתוארים שלושה אירועים שבהם תקף המערער באלים את המתלוננת. באירוע הראשון – אחיו המערער בחזקה בפניה של המתלוננת וסתר לה; שני – השליך לעברה תנור חיים שפגע ברגלה, משך אותה בחזקה, השליך אותה על הרצפה ותקף אותה בידו; ובאירוע השלישי – תקף אותה באגראפים והשליך אותה על המיטה ועל רצפת הבית.

4. ביום 26.11.2015 הרשע בית המשפט המחוזי בירושלים בגין מעשים אלו בעבירות אינס (סעיף 345(א)(1) לחוק העונשין, התשל"ג-1977 (להלן: החוק)); תקיפה הגורמת חבלה של ממש בנסיבות מחמירות (סעיף 380 בצירוף סעיף 382(ג) לחוק); ו-3 עבירות של תקיפה בנסיבות מחמירות (סעיף 379 בצירוף סעיף 382(ב)(1) לחוק).

5. במהלך הדיון לפנינו ביום 3.10.2017 הודיע ב"כ המערער על חזרתו-בו מן הערעור על הכרעת הדין. הערעור דן מופנה אפוא כלפי גזר הדין בלבד.

עיקרי גזר הדין של בית המשפט המחוזי

6. בית המשפט המחוזי בחר את עניינו של המערער על-פי האמור בתיקון 113 לחוק העונשין, וקבע שלמרות ש"נתן היה לקבוע מתחמי ענישה נפרדים לאישום הראשן ולאישומים האחרים", יש לראות את האירוע כולם כ'אירוע אחד'. לאחר מכן, עמד בית המשפט המחוזי על חומרת העבירות ועל העונשים הסטטוטוריים שנקבעו לצד, הערכיהם החברתיים שנפגעו, מדיניות הענישה הנוגגת, והנזק הנפשי והפיזי שנגרם למתלוננת. על יסוד האמור, קבע בית המשפט

המחוזי מתחם ענישה שבין 5 ל-12 שנות מאסר בפועל.

7. לשם קביעת העונש המתאים בהתאם לעונשה, שקל בית המשפט המוחזי לחומרה את עברו הפלילי של המערער; את העובדה שלא לך אחריות על מרבית מעשיו; את העובדה שביצע את העבירות כשתלי ועומד נגדו עונש מאסר על-תנאי בר הפעלה; כמו כן הובאו בחשבון שיקולי הרתעה – הן הרתעת הרכבים, והן הרתעת המערער עצמו. בית המשפט המוחזי קבע כי לא התקיימו נסיבות כלשהן לקולה, ואף הדגיש כי העובדה שבני הזוג התגרשו בנסיבות אינה עומדת לזכות המערער, שהרי "גירושין אלה הינם אחת התוצאות של המעשים נשא כתוב האישום" (פסקה 13 לגזר הדיון).

8. בהתאם על האמור, גזר בית המשפט המוחזי על המערער 7 שנות מאסר בפועל ו-12 חודשים מאסר על-תנאי; כמו כן הוגדר נגדו מאסר על-תנאי של 7 חודשים באופן שחמישה חודשים ירוצו במצבו, והיתר בחופף. בנוסף, חייב המערער לשלם פיצויי בסך 20,000 ₪ למיטלוננת.

מכאן הערעור שלפניינו.

עיקרי טענות הצדדים בערעור

9. לטענתו של המערער העונש שהוטל עליו אינו מידתי וחורג באופן ממשמעות ממדיניות העונשה הנווגת. לטענתו, בית המשפט המוחזי לא העניק את המשקל הראוי לנسبות המקלות הקשורות ביצוע העבירות, לרבות העדר תכנון מוקדם מצדו, ותרומתה של המטלוננת להסלמה בייחסים ביניהם נוכח העובדה ש"מדובר בהالة הדדיות". עוד טוען המערער, כי לא ניתן המשקל הראוי לנسبות האישיות, בכלל היותו יתום ומפרנס יחיד של משפחתו. זאת ועוד, טוען המערער כי לא ניתן המשקל הראוי "למסוכנות הנמוכה" הנשקפת ממנו להישנות העבירות בהן הורשע, וזאת נוכח עבורי הפלילי הznich' ובהתחשב בכך "שהעבירות בהן הורשע הן נקודתיות, לפני אשתו, ממנו, כאמור, התגרש במהלך ניהול משפטו". לא זו אף זו, טוען המערער, כי שגה בית המשפט המוחזי באופן שבו הפעיל את המאסר המותנה שעמד לחובתו, מכיוון שעונש זה הוטל עליו בגין הרשעתו בעבירות אלימות "שaina קשורה לאלימות במשפחה", ומשכך היה מקום להפעיל את כלו בחופף למאסר שהוטל עליו בגין העבירות מושא הערעור דן.

10. בעיקרי הטעון ובדיוון ביום 20.10.2017 טענה ב"כ המדינה כי יש לדחות את הערעור בשל חומרת המעשים הנדונים והפיגיעות שנגרמו למיטלוננת – הן הפיגיעות הפיזיות, והן הפיגיעות הנפשיות. בנוסף טענה ב"כ המדינה, כי עברו הפלילי של המערער והעובדה שביצע את העבירות כאשר עונש מאסר מותנה תלוי ועומד נגדו, אף הם צרכיים לשמש שיקולים לדחינת הערעור. עוד נטען, כי המערער לא לוקח אחריות ולא הביע חרטה על מעשיו, ואף לא שילם את הפיצוי הכספי שחייב בו. זאת ועוד, ב"כ המדינה טענה כי העונש שהושת הולם את הצורך להרתיע את המערער ואת כלל הציבור, וublisher את המסר הבורו "שאנו כחברה לא נוכל להשלים עם פגיעה בנשים בביתן" (ראו פרוטוקול הדיון, עמוד 3, שורה 33).

דין והכרעה

11. נתתי דעת על טענותיהם של ב"כ הצדדים, אלו שבכתב ואלו שבבעל-פה, על רקע גזר הדין דין, וגזר דין אחרים

בunningים דומים, והגעתי לכל מסקנה כי דין של העreauו להידחות.

12. מקובל علينا משכבר הימים כי אין ערכאת העreauו נוטה להתערב בעונש שנגזר על-ידי הערכאה הדינית, זולת בנסיבות חריגות בהן נפלה על פני הדברים טעות מהותית בגורם הדין, או שעה שהעונש שהוטל חורג באופן קיצוני מהעונשיה המקובלת במקרים דומים (ע"פ 5143/15 פלוני נ' מדינת ישראל, פסקה 19 (31.1.2016); ע"פ 9031/16 סוכר נ' מדינת ישראל, פסקה 8 (2.3.2017); ע"פ 3091/18 טרייגר נ' מדינת ישראל, פסקה 11 (29.1.2009)).
העניין שלפנינו אינו בא בגדלים של אוטומטיים חריגים; המיעשים חמורים, והעונש שנגזר הולם.

13. על חומרתן של עבירות המין אין צורך להזכיר במילוי. חומרתן נובעת מהפגיעה הקשה באוטונומיה ובזכותה של נגעתה העבירה להגן על גופה ולהבטיח את צנעהה (ע"פ 11100/08 שרעבי נ' מדינת ישראל, פסקה 33 (14.9.2011) (להלן: עניין שרעבי)). לא בצד נקבע בפסקה כי "החברה לא תשלם עם פגיעה חמורה בגוף ובנפשן של נפגעות עבירות מן ואלימות ותוקיע מעשים אלו, בין היתר, באמצעות עונשים חמורים" (ע"פ 3873/08 אטיאס נ' מדינת ישראל, פסקה 135 (6.9.2010)). הדברים נכונים ביתר שאת שעה שהעבירות מבוצעות במסגרת התא המשפחתי המצויץ והאינטימי - דווקא במצבים הללו מועצתם הפגיעה בכבdon, בגוף ובנפשן של הקורבנות (ע"פ 13/13/4284 פלוני נ' מדינת ישראל, פסקה 5 (1.6.2014)). "קשר הנישואין גoud להbias ברכה לבני הזוג וברכה לעולם, ועל המשתמשים בו כמקום סמיי מן העין' לשם רוע מעלהיהם, לדעת כי יונשו במלוא החומרה" (ע"פ 6428/09 פלוני נ' מדינת ישראל, פסקה י"א לפסק הדין של השופט (כתוארו אז) א' רובינשטיין (27.12.2010)). ברי, כי בגזירות דין של עבריין המין יש ליתן משקל ממשמעות לשיקולי גמול והרתקעה (עניין שרעבי, פסקה 33).

14. המערער אנס את המתלוונת וביצע בה מעשי אלימות חמורים. מעשי גרמו לפגיעה בגופה, ולפגיעה נפשית קשה שתלווה אותה בעתיד במהלך חייה. מעשיו בוצעו כלפי המתלוונת בעודם נשואים; במקומם לספק לרע"ת ביטחון ושלוחה, רמס באופן אכזרי את כבודה ופגע בצנעהה. אם לא די בכך, המערער לא לך אחריות במהלך המשפט, עד אשר חזר בו לפניו מערערו על הכרעת הדין, ולא הביע חרטה מלאה על מעשיו, שבוצעו כאמור בעודו תלוי ועומד נגדו עונש מאסר מוותנה. על מעשיים אלו בנסיבות ביצועם ראיו לגוזר עונש חמור ומכביד, כगמלו הולם, ולמען יראו ויראו. לא מצאתי אףוא הצדקה להתערב בעונש שהושת על המערער. גזר הדין של בית המשפט המחויז מגלם כדבעי את האיזון הראוי בין השיקולים השונים, ואני חורג מרף העונשה המקובל. עיקר טענותיו של המערער הופנו נגד המשקל שהעניק בית המשפט המחויז לשיקולים השונים, ברם אין די בכך להצדיק התערבות בגזר הדין. גזר דין בכללותו, כאמור מוצדק.

15. איני מוצא לנכון לקבל את טענת המערער באשר לאופן הפעלת המאסר המותנה שהושת עליו בת"פ 11-6397-02-11. בגורם הדין נקבע כי המערער ירצה את המאסר המותנה אם יעבור עיריה "לפי ס' 379 לחוק העונשין".
בunningנו, בית המשפט המחויז הרשייך כאמור את המערער בביטוי 3 עבירות לפי סעיף זה, ומScar בדין הפעיל את עונש המאסר המותנה. משוהפעל המאסר המותנה כדין, נתונה לה, לערכאה הדינית, הסמכות להורות על אופן הפעלת המאסר - בחופף, במקרה, בכל שימוש שמתמצא לנכון בין שתי האפשרויות הללו.

16. סוף דבר: על סמך האמור, אציג לחבבי לדוחות את העreauו.

השופט ע' ברון:

אני מסכימה.

שפטת

השופט ג' קרא:

אני מסכימים.

שפט

לפייך הוחלט כאמור בפסק דיןו של השופט נ' סולברג.

ניתן היום, ו' בחשוון התשע"ח (26.10.2017).

שפט

שפטת

שפט